༄༅ གསུམ་པ།

Third

བོད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནམ་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བཤད་པ་ནི།

An explanation of the time at which the royal law appeared in Tibet

སྔོན་གྱིས་དུས་ན་བོད་ཡུལ་མུན་པའི་རླག༼ སླག ༽རྨུས་དང་འདྲ་བ་འདིར། རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅས་སོ། ཁང་པ་ཐམས་ཅད་རི་ཁྱིམ་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་སུ་རྔོན་པ་བྱེད། ཟས་སུ་ཤ་ཟ་ཁྲག་འཐུང་། གོས་སུ་ལྤགས་པ་གྱོན། དགེ་སྡིག་ངོ་མི་ཤེས་པ་ལ། སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བོད་འབངས་བདེ་ལ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅའ་བ། འདོད་ཡོན་ལྔ་སྤེལ་བ། ཕན་ཚུན་དུ་ [13] སྐྱེས་བསྐུར་བ།

In an earlier time, Tibet was a land of darkness and obscurity and the twelve petty kingdoms [each] had law. All the houses were like mountain huts, the work was hunting, for food people ate meat and drank blood, they wore skins, and they were unable to distinguish good from bad. So, in order to establish the happiness of the Tibetan subjects, the emanation religious king, Srong btsan sgam po, drew up royal laws on the basis of the ten virtues of the religion (*chos*); he increased the five desirable qualities and bestowed blessings on all.

མངའ་འོག་གི་འབངས་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བསྒྲོ་བ་ལ། བོད་ན་ཡི་གེ་མེད་པས། བློན་པོ་དབང་པོ་རྣོ་བ་བདུན་རྒྱ་གར་ལ་ཡི་གེ་སློབ་ཏུ་བཏང་བས། མཐའ་འདྲེ་རྣམས་དང་ཐུག་ནས་ལོག་པས། དེ་ནས་ཐུན་མི༼ ཐོན་མི ༽ཨ་ནུའི་བུ། ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊ་ཞེས་བྱ་བ། དབང་པོ་རྣོ་བ། ཡིད་ཞུང༼ གཞུངས ༽བ། ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་ལས། སྐུ་ནོར་རྫས་གསུམ་ལ་མ་གཟིགས་པར་གསེར་མང་པོ་སྐུར་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཡི་གེ་སློབ་ཏུ་བཏང་ངོ་།

In order to instruct the subjects under his power in the true doctrine, and because there was no writing in Tibet, he sent seven clever ministers to India to learn how to write. However, meeting demons at the border, they turned back. Then the son of Thun mi (Thon mi) A nu, known as Thon mi Sambhota, who had sharper intelligence, a more acute mind,

and better qualities than anyone else, and unsurpassed qualities of body, wealth, and accoutrements, was sent to India to learn how to write, carrying a large quantity of gold.

བློན་པོ་དེས་ཀྱང་ལུས་སྲོག་ལ་མ་གཟིགས་པར་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ།

ཡི་གེའི་སྒྲ་ལ་མཁས་པ་བྲམ་ཟེ་ལི་བྱིན་གྱི་དྲུང་དུ་ཡི་གེ་བསླབས།

པཎྜི་ཏ་ལྷ་རིག་པའི་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་བསླབས་ནས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ།

འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས་མདོ་ཟ་མ་ཏོག སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རྣམས་བོད་དུ་བསྒྱུར།

That minister, in his extraordinary life, went to the south of India and he learned grammar at the feet of the learned brahmin, Li byin; he learned all the religious commentaries at the feet of the pandita lHa rig pa'i seng ge; he mastered the five sciences. The 'Dus pa rin po che tog gi gzungs mdo,[1] the Za ma tog,[2] and the twenty-one sutras and tantras of sPyan ras gzigs were translated into Tibetan.

རྒྱལ་པོ་དགའ་སྟོན་གདན་སར་བྱོན་པ་ལ། ན་རོ། གི་གུ། འབྲེང་པོ། ཞབས་ཀྱུ་སོགས་སྟེ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ།

ཡི་གེའི་ཕྱད་འདི་ཕྱུལ་ལོ།

ཞལ་ཟས་གསལ་ལ་དྭངས་པ་གང་བ་བཟང་།

གདམས་ངག་ཟབ་ལ་མ་ཆད་ཐ་དད་རང་།

ལས་ངན་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསལ་མཛད་པ།

འཕགས་པ་མ་ཕམ་ཡང་དག་དམ་པ་ལ།

བདེ་གཤེགས་བདེན་ངེས་ཡེ་ཤེས་ཏེ།

ཉིང་འཛིན་བཞི་ཉིད་རིག་ཅིང་གཟིགས།

ཉོན་མོངས་ཚོགས་བཅོམ་མགོན་པོ་མཆོག

[1] Ratnaketu dhāraṇī sūtra

[2] Kāraṇḍavyūha sūtra

དུག་གསུམ་བདུད་འདུལ་ཀུན་ཏུ་ཐུལ།

སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུགས་ཀྱི་སྲས།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་མཚན་གསོལ་པའི།

ཆོས་རྒྱལ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

When he arrived [back] at the king’s feast, at his seat, having created the characters for the naro, gigu, and drengpo, zhabkyu, he offered these choice words (*yi ge'i phud*):

‘This feast is excellent, full of brightness and light.
There is a ceaseless stream of distinctive, profound advice.
All patterns of bad behaviour are being swept away.
Noble, invincible, authentic, excellent,[3]
Having attained enlightenment, certain truth, and wisdom,
And knowledge and experience of the four kinds of meditation,
The supreme protector, who triumphs over all afflictions,
Tamer of the three poisonous demons, may you tame everyone.
Powerful and exalted descendaent of sPyan ras gzigs,
Bestowed with the name Srong btsan sgam po,
I pay homage to you, dharmarāja’. These were his words of praise.

ཞེས་སྟོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོངས་ནས།

རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་ལ་བཀུར་སྟི་དང་ཕུ་དུད་མང་དུ་མཛད་དོ།

ཡི་གེའི་བསྒྱུར་ཚུལ་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་གསལ་བས་དེར་ལྟ་བར་བྱའོ།

The king was extremely delighted, and thought of the precious teachings of the Buddha. He heaped honour and offerings upon his minister and [ordered that] the means of translation should be disseminated clearly to others.

[3] This and the following four lines have alliterative vowels in the Tibetan, that is, the syllables in each line use a single vowel.

དུས་དེ་ཙ་ན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བློན་པོ་ [14] སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། འཕྲུལ་གྱི་སྣ་ཆེན་རིགས་བཟང་། ཞང་པོ་རྒྱལ་གྱི་ཁྲོམ་བཟང་། ཅོག་རོ་རིགས་པའི་ཁོང་བཟང་། ལྷར་གཟིགས་ཤོག་པོ་བསྟན་བཟང་། བཀའི་སྙག་སྟོན་འཕེལ་བཟང་སྟེ། ནང་བློན་བཟང་པོ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་བློན་པོ་བརྒྱ་ཐམ་པས། རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཞབས་ཏོག་དང་ནང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། ཕྱི་བློན་བཙན་པོ་དྲུག་ནི། ཁྱུང་པོ་སྤུན་བཟང་བཙན། ལམ་ཁྲི་བདེ་ལག་ཁྲི་བཙན། མུ་ཁྲི་རྡོ་རྗེ་རྣམ་བཙན། མཐིང་གི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་བཙན། ཐར་པ་ཀླུའི་རྒྱལ་བཙན། རོང་པོ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་བཙན་ལ་སོགས་པ་བློན་པོ་བརྒྱ་ཐམས་པ།

At that time, among three hundred renowned ministers, there were six excellent interior ministers, including ’Phrul gyi sna chen rigs bzang, Zhang po rgyal gyi khrom bzang, Cog ro rigs pa’i khong bzang, lHar gzigs shog po bstan bzang, and bKa’i nyag ston ’phel bzang. In all, one hundred ministers served the king’s person and conducted all internal affairs. As regards the six powerful ministers of the exterior, they were Khyung po spun bzang btsan, Lam khri bde lag khri btsan, Mu khri rdo rje rnam btsan, mThing gi byang chub mchog btsan, Thar pa klu’i rgyal btsan, and Rong po ’phrul gyi lde btsan. In all there were one hundred ministers.

ཤར་རྒྱ་དང་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ནས་བཟོ་དང་རྩིས་ཀྱི་དཔེ་བླང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ནས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྱུར། ནུབ་ཕྱོགས་སོག་པོ་དང་བལ་པོའི་ཡུལ་ནས་ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཏེར་ཕྱེ། བྱང་ཕྱོགས་ཧོར་དང་གེ་སར་གྱི་ཡུལ་ནས་ཁྲིམས་དང་ལས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད། མདོར་ན་ཕྱོགས་བཞི་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་ལོངས་སྤྱད་ནས། འཛམ་གླིང་ཕྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་མཛད་དོ།

From the east, from China and Xi-xia (*mi nyag*), were taken examples of handicrafts and arithmetic; to the south, from India, religious texts were translated; to the west, from Sog po and Nepal, treasuries of food, wealth, and luxuries were opened; to the north, from Mongolia and the land of Ge sar, laws and traditions of working were taken. In this way, by dominating and profiting from what lay in all four directions, he became lord of half the world.

དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ང་ནི་ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས། ངའི་བཀའ་དང་འཁོར་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས།

ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་འདོད་ལོག་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ།

ངག་གི་སྒོ་ནས་རྫུན་དང་ཁྲ་མ༼ཕྲ་མ༽དང་ཚིག་རྩུབ་དང་ངག་འཁྱལ་དང་བཞི།

ཡིད་ཀྱིས༼ཀྱི༽སྒོ་ནས་བརྣབ་སེམས་དང་གནོད་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་དང་གསུམ། མདོར་ན་མི་དགེ་བཅུ་སྤོངས་ཤིག

བསད་པ་ལ་སྟོང་འདེད་དོ། རྐུས་པ་ལ་བརྒྱད་འཇལ་དངོས་དང་དགུ་འདེད་དོ། འདོད་ལོག་སྤྱད་པ་ལ་བྱི་རིན་འདེད་དོ།

རྫུན་སྨྲས་པ་ལ་མནའ་སྐོག་གོ ཞེས་བཅའ་བ་བཞིའི་ཁྲིམས་བཅས།

Then the king said, ‘I am a king who protects the religion. My orders for my followers are: as regards the three of the body—killing, stealing, and sexual misconduct; as regards the four of speech—lying divisive speech, harsh speech, and gossip; as regards the three of the mind—covetousness, malice, and wrong views. In brief, you must reject the ten non-virtues. Killing should be followed by blood money; stealing by compensation of eight, together with the object, making nine; sexual misconduct by a fine (*byi rin*); lying by the administration of an oath’. With the addition of these four, he made the laws.

གཞན་ཡང་ངའི་འབངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི༼ཀྱིས༽།

ལྷ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ལ་དད་པ་དང་མོས་གུས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དམ་པའི་ཆོས་བཙལ་ཞིང་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། ཕ་ [15]

མ་ལ་དྲིན་ལན་འཇལ་བར་བྱའོ། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཞེ་མཐོང་ཡོད་པར་བྱའོ། རིགས་མཐོ་བ་དང་རྒན་པར་བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་བྱའོ།

ཡུལ་མི་ཁྱིམ་མཚེས་ལ་ཕན་བཏགས་པར་བྱའོ། ཉེ་དུ་དང་མཛའ་ཤེས་ལ་གཞུང་རིང་བར་བྱའོ།

བཀའ་དྲང་ཞིང་སེམས་ཆུང་བར་བྱའོ། ཡ་རབས་ཀྱི་རྗེས་བསྙགས་ཤིང་ཕྱི་ཐག་རིང་བར་བྱའོ།

ཟས་ནོར་ལ་ཚོད་འཛིན་པར་བྱའོ། སྔར་དྲིན་ཅན་གྱི་མི་རྩད་བཅད་པར་བྱའོ།

བུ་ལོན་དུས་སུ་འཇལ་ཞིང་བྲེ་སྲང་ལ་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པར་བྱའོ། ཀུན་ལ་ཕྲག་དོག་ཆུང་བར་བྱའོ།[4] ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཞིང་།

[4] This is followed by three further phrases in the printed editions:
གྲོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ངན་པའི་གྲོས་ལ་མི་ཉན་ཅིང་རང་ཚུགས་འཛིན་པར་བྱའོ། ངག་འཇམ་ཞིང་སྨྲ་བ་ཉུང་བར་བྱའོ།
ཐེག་པ་ཆེ་ཞིང་བློ་ཁོག་ཡངས་པར་བྱའོ།

མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་བཟུང་། གཞན་ཡང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གསེར་གྱི་ལེ་ཚེ་སྒྲིགས་དང་།
གླང་བཀའ་མཆིད་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ།

'Furthermore, my subjects ought to: generate faith in the Three Spiritual Jewels and show them devotion; search for and practise the true doctrine; repay the kindness of their parents; consider the intellect of the wise; show great respect towards those who have good qualities and elders; be helpful to their fellow countrymen and neighbours; be loyal to relatives and friends; speak honestly and modestly; consistently strive to emulate the upper classes; acquire food and wealth appropriately; seek out those who have been kind; repay debts on time and not be dishonest with *bre* and *srang* measures; act with minimal jealousy to everyone'.[5] By giving this advice, he made the sixteen principles of human conduct (*mi chos gtsang ma bcu drug*) into the foundation of the law. This is quoted in two *śāstra*s, known as the *gSer gyi le tshe sgrigs*[6] and *Glang bka' mchid*.[7]

རྒྱལ་པོས་བཀའ་བསྩལ་པ་བཞིན་ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊ་དང་། མགར་བ་གདོང་བཙན། འབྲི་སེ་རུ་གོང་སྟོན། ཉང་ཁྲི་བཟང་རྣམས་ཏེ།
བཀའི་འཕྲུལ་བློན་བཞི་ལ་སོགས་པ་བློན་པོ་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་པས་བར་གྱི་མཁོད་༼ཁོད༽སྙོམས། བཟང་ལ་བྱ་དགའ་སྟེར།
འཐབ་མོ་བྱས་པ་ལ་ཆད་པ་གཅོད་༼བཅད༽པ། མཐོ་བ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གནོན། དམའ་བ་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱོང་།
སྐུ་གསུང་༼སྲུང༽སྲོ་བཞིར་བཅད། ཕུ་རུ་༼ཕུ་ཆུ༽རྫིང་དུ་དཀྱིལ་༼སྐྱིལ༽། མདའ་རུ་༼ཆུ༽ཡུར་བར་དྲངས།
བྲི་སྲང་གཏན་ལ་ཕབ། ཞིང་ལ་ལྷུ་རུ་བཅད། མི་ལ་ཡི་གེ་བསླབ། རྟ་ལ་མདོངས་སུ་བྲིས། ལེགས་པའི་དཔེ་སྲོལ་བཙུགས་ཏེ།
ཆོས་ནས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་གྱི་མི་དགེ་བཅུ་སྤངས། དགེ་བཅུ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཁམས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོག་པ་བྱུང་གདའ།

[5] The three further phrases read: among friends, do not rely upon bad advice, but act independently; be polite and speak with restraint; be forbearing and magnanimous.

[6] In the colophon, this is *gser gyi me rtsa sgrigs*. This could be a reference to *me tsa* or *me btsa'*, the geomantic centres at which Songtsen Gampo is said to have built twelve temples.

[7] This could be a reference to an edict (*bka' mchid*) or text concerning the rLangs clan. Thanks are due to Per Sørensen for both of these suggestions.

དེ་ལྟར་དགེ་བ་བཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་བོད་ཁྲིམས་ཉི་ཤུའི་བཅས་ཡིག་ནི། ཤོ་མ་ར་རུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས།

རྗེ་བློན་ཀུན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་ཉི་ཟླའི་འོད་བཞིན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་མཛད་དོ།།

On the basis of the king’s advice, the four clever ministers, Thon mi sambhota, mGar ba gdong btsan, ’Bri se ru gong ston, and Nyang khri bzang, along with others, one hundred in all, levelled differences and: they gave rewards to the good; they inflicted punishments on those who quarrelled; they subdued the high by laws; they protected the low by various means; they divided the bodyguards into four; they gathered highland water into ponds; they conducted lowland water into channels; they established weights and measures; they divided fields into plots; they taught men how to read; they branded horses; and they established exemplary customs. On the basis of the customs established in this way, the ten non-virtues were rejected and the practice of the ten virtues was established. The whole of Tibet became peaceful and happy and there were ample material resources.

In this way, a text of the twenty Tibetan laws, based on the ten virtues, was finalized at Sho ma ra. It was sealed by the king and all the ministers, and it was disseminated like the light of the sun and the moon.